

Kulturnämnden

Verksamhetsplan 2027

Beslutad av: Kulturnämnden
Gäller för: Kulturförvaltningen
Giltighetstid: 2027
Reviderad:

Diarienr: KU-2025/00064-13
Beslut: 2026-11-19
Ansvarig: Kulturdirektör Jenny Skarstedt

Innehåll

Innehåll 2

Inledning 6

Plan för grunduppdrag 7

Kulturnämndens grunduppdrag 7

Grunduppdragets genomförande 7

Kulturnämndens uppföljning 8

Plan för kulturnämndens uppdrag till förvaltningen 8

Kulturnämndens uppdrag till förvaltningen 8

Plan för inriktningsmål och program 9

Inriktningsmål 1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050. 9

Kulturnämndens planering för inriktningsmål 1 9

Inriktningsmål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden 9

Kulturnämndens planering för inriktningsmål 2 10

Program för tillväxt 10

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer 11

Kulturnämndens planering för fokusområde 1 11

2. Universiteten som tillväxtmotorer 11

Kulturnämndens planering för fokusområde 2 11

3. Etableringar och företagens tillväxt 11

Kulturnämndens planering för fokusområde 3 12

Program för Social hållbarhet 12

Fokusområde 1 - Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden 12

Stärka inkludering och jämlikhet 13

Förebygga brottslighet och våld I Umeå ska brottsligheten fortsatt vara låg och tryggheten hög. Därför är det viktigt att i samverkan mellan kommun, polis och andra aktörer: 13

Kulturnämndens planering för fokusområde 1 14

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv. 15
Kulturnämndens planering för fokusområde 2 17
Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige 18
Kulturnämndens planering för tilläggsuppdrag 18
Tilläggsuppdrag 2023:1 18
Tilläggsuppdrag 2023:2 19
Tilläggsuppdrag: 2025:11 20
Tilläggsuppdrag 2027:3 20
Tilläggsuppdrag 2027:6 21
Tilläggsuppdrag 2027:10 21
Tilläggsuppdrag 2027:15 21
Tilläggsuppdrag 2027:16 22
Kulturnämndens plan för att nå personalpolitiska mål 22
Kulturnämndens planering för personalpolitiska mål 22
Drift- och investeringsbudget 24
Driftsbudget 24
Investeringsbudget 26
Fastighetsinvesteringar (tekniska nämnden) 26
Övriga investeringar 27
Bilagor 28
Bilaga 1 Utmaningar och möjligheter 3–5 års sikt 28
Utmaningar: 28
Bilaga 2 31
Styrning och uppföljning av externa utförare 31
Bilaga 3 32
Kompetensförsörjningsplan 32
Kompetensförsörjningsplan 32
Umeå kommun, Kulturnämnden 32
Kulturförvaltningen 32
2026 – 2028 32

Bakgrund och syfte 33
Aktiviteter- och utbildningsplan 33
Finansiering 33
Kompetensförsörjning Umeå Kommun 33
Vision och verksamhetsidé 33
Personalpolitiska mål 33
Styrning och vägledning 34
Umeå kommuns värdegrund 34
Samverkansavtal 34
Arbetsmiljöpolicy 34
Medarbetarpolicy 34
Ledarpolicy 34
Att arbeta med kompetensförsörjning 34
Omvärld och demografi 35
Arbetslöshet 36
Kompetensförsörjningsprognos 2025–2035 36
Nuläge och utmaningar 37
Uppföljning av kompetensförsörjningsarbetet 38
Modell och strategier 38
Strategier för att möta kompetensutmaningen 38
ARUBA-modellen 38
Sveriges kommuner och regioners nio strategier 38
Arbeta med friskfaktorer 39
Underlätta för fler att arbeta mer och längre 39
Värna arbetstiden 39
Synliggör lön, villkor och förmåner 40
Stärk chefens förutsättningar att leda 40
Använd kompetensen rätt 40
Utnyttja teknikens möjligheter 40
Rekrytera och attrahera bredare 40
Främja medarbetarnas utveckling och möjlighet till omställning 40

Slutsats kompetensförsörjningsplan kulturnämnd 40
Bilaga 4 42
Beslutade verksamhetsstöd till föreningar, stiftelser, Umeå Folkets Hus samt budget för stipendier, tillfälliga kulturarrangemang och studieförbund (fördelningsmodell) 2027 42

Inledning

Kulturnämnden har upprättat verksamhetsplan för 2027. Som grund för verksamhetsplanen ligger kommunfullmäktiges beslut 2026-06-15 om planeringsdirektiv, budget och investeringar 2027. Till detta har hänsyn tagits till den av kommunstyrelsen antagna anvisningen för verksamhetsplanering 2027. Utöver ovan nämnda underlag tas i verksamhetsplanen hänsyn till Kulturpolitiskt program för Umeå kommun 2020 – 2030 antaget av kommunfullmäktige 2020-12-21.

I planeringsdirektivet 2026 tilldelades kulturnämnden medel för utvecklingsarbete. Under 2026 har kulturförvaltningen genomfört en omorganisation för att kunna från och med 2027 svara upp mot detta utvecklingsarbete. En utvecklingschef har rekryterats och 2027-01-01 startar förvaltningens utvecklingsavdelning med syfte att arbeta strategiskt och operativt med omställning och utveckling kopplat till övergripande tillväxtmål och programarbete.

Plan för grunduppdrag

Kulturnämndens grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, Kulturskola, Kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, Kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar kulturnämnden för Sveriges depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler. Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser. Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte.

Grunduppdragets genomförande

Kulturförvaltningen ska arbeta med möjliggörande av kulturupplevelser av, med och för Umeås medborgare. Kulturförvaltningen ska arbeta med kulturutövares villkor och förutsättningar samt stödja civilsamhället och föreningslivsdrivna initiativ. Tillsammans skapas ett mångfacetterat utbud för medborgarna. Kulturförvaltningen ska aktivt arbeta med kultur som demokratins immunförsvar och erbjuda likvärdiga förutsättningar i hela Umeå kommun för dem vi är till för. Förvaltningen ska aktivt arbeta med kultur som drivkraft i platsutveckling och i att skapa attraktiva livsmiljöer.

Kulturförvaltningen fördelar stöd till föreningar, festivaler och studieförbund för att säkerställa ett brett, rikt och varierat utbud av kultur i hela Umeå.

Kulturförvaltningen arbetar med, deltar i och driver internationella kulturutbyten såsom samarbete med Vasa, Finland och Fristadsgästarbetet (ICORN).

Folkbiblioteksverksamheten ska bedrivas i enlighet med bibliotekslag (2013:801) och fastställd biblioteksplan. Folkbibliotek ska vara en plats för demokrati, information, kultur, litteratur och lärande. Biblioteken ska vara öppna, tillgängliga och trygga för alla. De ska erbjuda en aktuell och representativ mediesamling, relevanta bibliotekstjänster och programverksamhet för olika målgrupper i alla åldrar.

Verksamheten vid Sveriges depåbibliotek och lånecentral ska bedrivas som en del i Kungliga bibliotekets nationella samverkans- och utvecklingsuppdrag.

Kulturskolan ska med sin verksamhet erbjuda barn och unga i Umeå kvalitativa upplevelser av konst och kultur, samt skapa förutsättningar för kreativitet, lärande och eget skapande.

Kulturskolan ska erbjuda frivilliga kulturaktiviteter och möjlighet till långsiktigt lärande och färdigheter i en rad estetiska ämnen, på barns och ungas fria tid. De frivilliga aktiviteterna är också riktade och uppsökande, för att nå nya målgrupper. Kulturskolan ska också arbeta med Kulturlöftet i grundskolan, för att säkerställa att alla elever årligen får tillgång till kulturaktiviteter under sin skoltid. Även förskolans elever ska erbjudas kulturaktiviteter i så stor utsträckning som möjligt.

Programavdelningens verksamheter ska erbjuda medborgarna upplevelser inom konst och kultur samt vara en katalysator för ökad kreativitet, ny kunskap och eget skapande. Det sker genom såväl egna produktioner som i samverkan med olika externa aktörer. Utställningar, programaktiviteter och pedagogiska projekt görs med bredd och spets utifrån målgruppsfokus. Avdelningen tillhandahåller plattformar för samhällsdebatt och lärande inom ämnen som bland annat konst, kultur och genus.

Kulturnämndens uppföljning

Kulturnämnden följer upp sitt grunduppdrag i verksamhetens tertialrapportering, intern kontroll, uppföljning av kulturpolitiskt program samt i uppföljning av biblioteksplanen. Baserat på underliggande rapportering gör nämnden bedömning av grunduppdragets genomförande och återrapporterar bedömningen till kommunfullmäktige.

Kulturnämnden följer upp verksamheten genom tertialrapporter och årsrapport.

Kulturnämnden följer upp sina verksamheters kvalitativa utveckling genom återkommande rapporter från förvaltningsledning och verksamhetschefer.

Kulturnämnden följer upp verksamheternas arbete för inriktningsmål, program och tilläggsuppdrag genom tertialrapporter, årsrapport samt genom förvaltningsledningens återkommande informationer.

Kulturnämnden ska följa upp sin verksamhet genom den statistik som lämnas till Kungliga biblioteket, Statistiska Centralbyrån och Kulturrådet samt de uppgifter som finns samlade i databasen Kolada.

Plan för kulturnämndens uppdrag till förvaltningen

Kulturnämndens uppdrag till förvaltningen

1. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om Umeå kommuns konstpolicy, får förvaltningen i uppdrag att under 2027 omsätta kommunens konstpolicy i praktiken. Det innebär att utveckla och pröva arbetssätt som stärker policyns genomslag i kommunens

verksamheter. Arbetet kan omfatta rutiner, riktlinjer, processer och projekt som bidrar till ett långsiktigt och samordnat arbete med offentlig konst och gestaltad livsmiljö. Uppdraget ska genomföras så att det ligger i linje med tilläggsuppdrag 2027:3.

Plan för inriktningsmål och program

Inriktningsmål 1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 1 destineras särskilt till: kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, kulturnämnden, äldrenämnden, Umeå energi, AB Bostaden, Vakin, UPAB, samt Infrastruktur i Norr AB.

Kulturnämndens planering för inriktningsmål 1

Under 2027 intensifierar kulturförvaltningen arbetet med kultur som drivkraft för samhällsutveckling och hållbar tillväxt. Med utgångspunkt i påbörjade samverkansprocesser och i och med uppstart av den nya utvecklingsavdelningen, ska förvaltningen fördjupa samarbetet med andra kommunala verksamheter, näringsliv, kulturaktörer och externa parter för att stärka förutsättningarna för kulturella och kreativa branscher, kulturutövare och det fria kulturlivet.

Genom samverkan med andra parter ska utvecklingsavdelningen arbeta konkret för att stärka kulturens betydelse för kompetensförsörjning, attraktivitet och tillväxt. Inom området hållbar stadsutveckling fortsätter arbetet med gestaltad livsmiljö som en central del av stadens identitet. Under året genomförs upphandlingar av offentlig konst samtidigt som samverkan med berörda förvaltningar fördjupas för att skapa långsiktiga planer och rutiner för kulturens och konstens plats i stadens utveckling. Arbetet sker i linje och samklang med andra uppdrag och samverkansprocesser.

Inriktningsmål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 2 destineras särskilt till: individ- och familjenämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden, äldrenämnden, samt Umeå kommunföretag, AB Bostaden och UPAB.

Kulturnämndens planering för inriktningsmål 2

Kulturnämndens grunduppdrag skapar meningsfull fritid för barn och unga. Kulturnämndens verksamheter ska arbeta aktivt för jämställdhet, jämlikhet och möjlighet till likvärdigt deltagande i kulturlivet.

Folkbibliotek ska vara tillgängliga på flera ställen i Umeå kommun och vara trygga för alla att besöka. Biblioteken ska arbeta långsiktigt med att ha verksamhet lämpligt fördelad i kommunen, inom rimligt avstånd och tillgängligt för alla invånare. Biblioteksslagen fastställer att folkbibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar. Biblioteksbussen ska besöka delar av kommunen som har långt till någon av kommunens fasta folkbiblioteksslokaler.

Folkbibliotek ska erbjuda ett brett utbud av medier och tjänster anpassade till invånarnas behov, med respektive biblioteks primära upptagningsområde som utgångspunkt. Biblioteken ska bidra till kunskapsförmedling, tillhandahålla läsfrämjande insatser, erbjuda kulturaktiviteter samt främja fri åsiktsbildning och delaktighet i demokratisk samhällsutveckling.

Kulturskolan ska erbjuda frivilliga kulturaktiviteter, som kan innebära såväl korta insatser, som möjlighet till långsiktigt lärande inom en rad estetiska ämnen. Kulturskolan ska också arbeta med riktade verksamheter för att hitta nya målgrupper, där verksamheten fortfarande är frivillig, och där Kulturskolan arbetar mer uppsökande. Kulturskolan ska dessutom arbeta med Kulturlöftet i grundskolan, där det säkerställs att alla elever årligen får tillgång till kulturaktiviteter under sin skoltid, oavsett skola och stads- eller kommundel.

Kulturskolan ska välkomna barn och unga till aktiviteter i centrum i egna lokaler, och ska också finnas tillgänglig runt om i hela kommunen i samverkan med andra aktörer. Verksamheten ska arbeta med målgruppernas egna idéer och behov, arbeta aktivt med delaktighet och skapa en verksamhet som är relevant för barn och unga i Umeå idag.

Programavdelningen är en viktig medskapare av Umeås offentliga rum i stadsdelar, kommundelar och byar. Verksamheterna inom avdelningen ska genomföra arrangemang och konstnärliga gestaltningar samt driva projekt i samverkan med föreningslivet, civilsamhället och det professionella kulturlivet som bidrar till stadsutveckling. Verksamheterna ska verka för att attraktiva och trygga stadsmiljöer både skapas och bevaras och nya mötesplatser utvecklas.

Program för tillväxt

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 1 - Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050. Programmets syfte är att prioritera och lyfta viktiga fokusområden, faktorer och förmågor som Umeå behöver utveckla för att kunna bibehålla och stärka tillväxten. Umeå är på god väg men samtidigt behöver vi stärka arbetet inom angivna områden.

Följande fokusområden prioriteras för perioden 2027-2030:

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Med en växande befolkning måste fler bostäder tillkomma och vi måste fortsätta växa med människorna i fokus. Nya bostäder ska komplettera befintliga stadsdelar och tätorter, samt tillkomma inom kollektivtrafikstråk. Nya bostadsområden ska ha hög täthet. Ett svagt bostadsbyggande är en tydlig hämmare av tillväxt och motsatt, en hög takt i bostadsbyggandet driver tillväxt och stärker även för Umeå viktiga branscher såsom bygg och fastighet. Planberedskapen måste öka i kommunen och målet är ge förutsättningar för minst 2000 bostäder per år. Huvudansvar: KS, BN.

Kulturnämndens planering för fokusområde 1

Med utgångspunkt i framtagen konstpolicy ska en konstplan tas fram under 2027. Planen ska identifiera strategiska platser för offentlig konst samt skapa förutsättningar för att integrera konst i samhällsbyggandet när Umeå växer. Genom att stärka konstens närvaro i nya och befintliga stadsdelar kan kultur bidra till attraktiva livsmiljöer.

2. Universiteten som tillväxtmotorer

Universiteten har varit den enskilt viktigaste faktorn bakom Umeås starka tillväxt. Platsen Umeå och Umeå kommun har på många olika sätt växt ihop med universiteten och samverkan sker både på övergripande nivå och brett inom områden som tex gemensamma innovationsmiljöer, kompetensförsörjning och talangattraktion. Huvudansvar: KS, PN, GVN.

Kulturnämndens planering för fokusområde 2

Förvaltningen ska bidra till utvecklingen av området Universitetsstaden genom samverkan med andra förvaltningar, universitetet och relevanta externa aktörer. Särskilt fokus ska riktas mot Konstnärligt campus som ett nav för kunskapsutveckling och kompetensförsörjning och som en plats som bidrar till attraktiva livsmiljöer, kvarstanning och identitetsskapande för staden.

3. Etableringar och företagens tillväxt

Fokus på arbetstillfällen och hur vi kan nyttja och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Men även ett starkt fokus på att stärka Umeås förmåga att attrahera, omhänderta och utveckla etableringar utifrån omvärldens efterfrågan på ren energi och att Umeås specifika styrkor tillvaratas. Huvudansvar: KS, Umeå Energi.

Kulturnämndens planering för fokusområde 3

Utvecklingsavdelningen ska, i nära samverkan med näringslivskontoret, utveckla insatserna för kulturella och kreativa branscher (KKB) som en del av Umeås hållbara tillväxt. Genom att tillvarata de kulturella och kreativa branschernas potential för utveckling, kompetensförsörjning och platsutveckling ska arbetet bidra till att stärka Umeå.

Program för Social hållbarhet

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna, genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämställt och jämlikt som möjligt, och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla. En socialt hållbar kommun är inkluderande, trygg och skapar förutsättningar för välbefinnande för alla invånare. Det är viktigt att även ha ett intersektionellt perspektiv, där fler maktordningar synliggörs och beaktas.

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål två och tre: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden, samt Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv. Dessa mål tillhör de prioriterade inriktningsmål som kommunfullmäktige har valt att särskilt fokusera på. Det bör dock noteras att målen endast omfattar en del av det samlade området social hållbarhet.

Det finns en stark koppling mellan målen då social hållbarhet är komplext och kräver bred samverkan mellan aktörer på alla nivåer för att möta de gemensamma samhällsutmaningarna. I arbetet med social hållbarhet är ett helhetsperspektiv av stor betydelse, så att insatser inte enbart sker punktvis för särskilda platser eller särskilda grupper. Dessa inriktningsmål är sammanhängande dimensioner av det som gemensamt utgör social hållbarhet och bör inte hanteras separat från varandra.

Programmets fokus är på de övergripande utvecklingsområden där samverkan mellan olika förvaltningar, och med de kommunala bolagen, är avgörande för att uppnå inriktningsmålen. Arbetet för social hållbarhet ska även fortsätta främja sociala innovationer och medskapande mellan offentlig sektor, civilsamhälle, näringsliv, forskarsamhälle och alla andra som bor och verkar i Umeå.

Fokusområde 1 - Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Umeå ska växa till en hållbar storstad utan storstadens problem. Tillväxtmålet ska klaras utan att äventyra kommunens höga värden när det gäller tillit, trygghet och social sammanhållning, och utan att utveckla utsatta områden enligt polisens definition. För att uppnå det målet är det avgörande att arbeta långsiktigt och i samverkan med två huvudsakliga prioriteringar:

Stärka inkludering och jämlikhet

När människor med olika etnisk bakgrund och/eller ekonomiska förutsättningar inte bor på samma områden, träffas på samma arbetsplatser eller möts i föreningslivet så minskar den sociala sammanhållningen. Därför är det viktigt att:

- Främja goda och jämlika levnadsvillkor samt jämlika möjligheter för alla, genomförebyggande folkhälsoarbete, tillgång till utbildning, särskilt stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden, och ett fördjupat arbete med att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter, inklusive inom den kommunala organisationen. Det är viktigt att särskilt främja goda uppväxtvillkor för barn och unga, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval, bland annat genom att motverka barnfattigdom.

- Skapa förutsättningar för social blandning, genom att öka flöden mellan stadsdelar, stärka mötesplatser, utveckla trygga och tillgängliga boendemiljöer och ett blandat bostadsbestånd där människor med olika ekonomiska förutsättningar har möjlighet att bo nära varandra.

- Stärka möjligheterna för dialog och delaktighet för att alla ska känna att de är en del av samhället och har möjlighet att göra sina röster hörda. Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas, i enlighet med Barnkonventionens grundläggande principer.

Förebygga brottslighet och våld

I Umeå ska brottsligheten fortsatt vara låg och tryggheten hög. Därför är det viktigt att i samverkan mellan kommun, polis och andra aktörer:

- Förebygga och motverka organiserad brottslighet, eftersom den utgör ett systemhot mot ett tryggt, öppet och demokratiskt samhälle. Fokus bör ligga på att förebygga rekrytering av barn och unga till kriminella gäng (det arbete som pågår inom Umeå växer tryggt och säkert), samt att minska den organiserade brottslighetens påverkan och inkomstkällor genom att motverka narkotikahandel, välfärdsbrott, arbetslivskriminalitet, människohandel, infiltration och otillåten påverkan.

- Förebygga våld genom att öka medvetenheten om våld hos medborgarna och kompetenshöja kommunens medarbetare, i synnerhet de som arbetar med barn och unga. Två särskilt prioriterade områden utifrån kommunens lägesbild av brottsligheten är mäns våld mot kvinnor samt våld mot och mellan barn. Fokus bör ligga på förebyggande arbete, samt på att erbjuda snabbt och samordnat stöd till särskilt utsatta brottsoffer, och att utveckla riktade insatser för våldsutövare.

I arbetet ingår att utveckla hur kommunen mellan olika förvaltningar kan arbeta mer tillsammans, samt med andra aktörer och civilsamhället, detta i syfte att förbättra och utveckla arbetsmetoderna för att skapa ännu bättre förutsättningar för tidiga insatser och långsiktiga verksamheter.
Det nämndöverskridande uppdraget äldres välfärd, trygghet och säkerhet (ÄVTS) behöver fortsätta konkretiseras och implementeras.

Kulturnämndens planering för fokusområde 1

Kulturnämndens grunduppdrag skapar meningsfull fritid för barn och unga vilket i sig är en skyddsfaktor samt skapar trygga sammanhang. Kulturnämndens verksamheter ska arbeta aktivt för jämställdhet, jämlikhet och möjlighet till likvärdigt deltagande i kulturlivet.

Folkbibliotek ska ha en omfattande mediesamling och verksamhet av vilken en betydande del riktar sig till barn och unga, för att främja såväl läsning som demokratisk delaktighet och eget skapande. Biblioteken ska arbeta med läsfrämjande och språkstärkande insatser med barn och unga som huvudsaklig målgrupp. Arbetet utgår från kunskapen om att fler språk ger fler möjligheter. Därför har både svenska, nationella minoritetsspråk och utländska språk en given plats i verksamheten. Alla bibliotek ska erbjuda avgiftsfria kulturaktiviteter för barn och unga.

För att ge alla invånare goda förutsättningar att vara en aktiv del i samhället ska folkbiblioteken arbeta för ökad digital delaktighet med fokus på personer i digitalt utanförskap samt stärkt medie- och informationskunnighet för kommunens invånare.

Folkbiblioteken ska samverka med andra kommunala verksamheter, studieförbund och det lokala föreningslivet för att vidareutveckla kommunens arbete med integrationsinsatser genom språkstärkande och sociala aktiviteter, exempelvis språkcaféer. Biblioteken ska även samarbeta kring läsfrämjande insatser för barn, som ungdomsledda bokklubbar, förebildsföreläsningar för unga samt kunskapshöjande föredrag och samtal om demokrati och inkludering för unga och vuxna.

Folkbiblioteken ska främja barn och ungas delaktighet i utvecklingen av biblioteksverksamheten, till exempel genom biblioteksråd där elever medverkar i det lokala bibliotekets aktivitetsplanering. Användarundersökning anpassad för barn ska genomföras.

Kulturskolan ska arbeta för ämlika uppväxtvillkor och främja folkhälsoarbetet genom att långsiktigt och regelbundet finnas med olika verksamheter i hela kommunen; Frivilliga aktiviteter, där möjlighet att fördjupa sina konstnärliga intressen och färdigheter är en viktig del, men även prova-på och lovaktiviteter ska erbjudas, för att fler ska hitta till Kulturskolan De frivilliga aktiviteterna ska kompletteras med tydligt riktade insatser, i samverkan med grundskolor, anpassad skola, eller civilsamhället, så att kulturskolan långsiktigt kan verka för att fler målgrupper får upptäcka och utveckla sina konstnärliga intressen. Verksamheten ska utvecklas så att den i än högre grad kan erbjudas i stads- och kommundelar.

Kulturskolan ska arbeta med Kulturlöftet, som ger alla elever i kommunens grundskolor möjlighet att möta konst och kultur, såväl som publik som i det egna, kreativa skapandet. På så sätt stärks tillgängligheten till konst- och kulturaktiviteter och uppväxtvillkoren blir mer likvärdiga oberoende av det enskilda barnets förutsättningar. Även förskolan ska erbjudas kulturaktiviteter i så stor utsträckning som möjligt. Genom Kulturlöftet sprids också kunskap om kulturskolans aktiviteter på fritiden.

Kulturskolan ska arbeta aktivt med delaktighet och inflytande för alla barn och unga som deltar i verksamheterna.

Kulturskolans verksamheter ska erbjuda frivillig verksamhet för barn och unga på deras fritid.Verksamheten ska också arbetauppsökande med riktade insatser till särskilda målgrupper, för att säkerställa att tillgången till konst- och kulturaktiviteter är likvärdig, oavsett stadsdel, skola och förutsättningar ihemmet. Den riktade verksamheten ska vara kostnadsfri och ske i samverkan med andra aktörer, både kommunala och från civilsamhället.

Kulturförvaltningen ska vara delaktig i den kommunövergripande sommarlovssatsningen Umeå Summer Zone, ett aktivitetsområde för unga vid Nydalasjön. I denna satsning ska samverkan mellan förvaltningar och föreningsliv vara i fokus, samt de ungas tankar och önskemål för att utveckla projektet framåt.

Programavdelningen ska arbeta för stärkta mötesplatser utanför centrum i enlighet med beslutad landsbygdspolicy och givna tilläggsuppdrag.

Väven ska utvecklas som en mötesplats och arena för demokrati och möten mellan människor. Dess olika verksamheter ska bidra till ett kulturliv som är öppet och tillgängligt för alla. Programavdelningen ska inom ramen för detta aktivt arbeta för att tillhandahålla goda villkor och hög service för såväl besökare som kulturlivets olika aktörer. Samarbetet med kultursamordnare och Unga i Väven ska fortsatt utvecklas under 2027. Arbetet ska ske verksamhetsövergripande och förvaltningsövergripande med fokus på att stärka möjligheterna för dialog, delaktighet och meningsfull fritid för unga som vistas i Väven.

Förvaltningen ska bidra till det förvaltningsövergripande uppdraget Äldres Välfärd, Trygghet och Säkerhet, ÄVTS genom att arbeta hälsofrämjande med ett gediget kulturutbud för seniorer, med en geografisk spridning utanför Väven och centrala Umeå.

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Jämställdhet är en övergripande strategisk fråga för kommunen och ska även fortsatt genomsyra samtliga program och verksamheter genom ett aktivt jämställdhetsarbete inom ramen för sina grunduppdrag. Det är viktigt att även ha ett intersektionellt perspektiv, där fler maktordningar

synliggörs och beaktas. För att främja den sociala hållbarheten är det särskilt viktigt att:

2.2 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

Arbete med jämställdhet i samhällsutvecklingen har varit en central del av utformningen av staden i över fyra decennier. Umeå är en ledande stad i Europa inom jämställd och hållbar stadsutveckling. För att skapa en stad som är inkluderande och rättvis för alla invånare är både bredd och spets nödvändiga i arbetet:

- Systematiskt integrera ett jämställdhetsperspektiv i utvecklingen av det offentliga rummet för att bygga en hållbar stad med och för de som ska leva i den. Detta innebär att säkerställa att alla, oavsett kön, kan vistas och röra sig i staden på lika villkor. Detta inkluderar även att ta hänsyn till olika behov och livsvillkor i planeringen och utformningen av offentliga platser.

- Genomföra särskilda pilotsatsningar för att flytta fram positionerna inom jämställd stadsplanering och aktivt utmana rådande maktstrukturer. Dessa satsningar kan inkludera innovativa projekt och initiativ som syftar till att främja jämställdhet på nya och kreativa sätt.

Exempel på sådana satsningar kan vara att utveckla nya metoder för medborgardialog, testa nya teknologier och att främja sociala innovationer och medskapande mellan offentlig sektor, civilsamhälle, näringsliv, forskarsamhälle och alla andra som bor och verkar i Umeå.

2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbarhet/hållbar utveckling

Enligt Parisavtalet ska klimatomställningen och arbete för klimatanpassning främja jämställdhet. Parisavtalet säger också att utsläppsminskningar ska och kan utföras inom ramen för hållbar utveckling, där jämställdhet utgör ett av målen enligt Agenda 2030.

I takt med klimatomställningen är det viktigt att säkerställa en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser i samhället som innebär att vinsterna kommer flertalet till del samtidigt som kostnaderna och ansvaret fördelas efter bärkraft. Rättvisa är också centralt för att skapa acceptans för den hållbara utvecklingen.

Grunden i jämställdhetsarbetet handlar om att synliggöra livsvillkor och erfarenheter för flickor och pojkar, kvinnor och män i vår kommun, och vilka konsekvenser dessa får, för att utifrån denna analys genomföra åtgärder för en jämnare fördelning av makt och resurser samt för att skapa förutsättningar för alla att ha samma makt och möjlighet att påverka sin livssituation.

Kulturnämndens planering för fokusområde 2

Kulturens betydelse i stadsutveckling och flera andra tätt förknippade målområden förtydligas såväl lokalt som nationellt. Regeringens strategi för levande städer slår fast att “Sveriges städer ska utifrån sina förutsättningar utvecklas till levande, trygga och robusta livsmiljöer där människor trivs och vill vistas. Sverige ska vara ett föregångsland för hållbar utveckling av attraktiva städer” (SKR. 2024/25:96). Det är i linje med det kulturpolitiska programmets mål om att kulturförvaltningen ska verka för att attraktiva stads- och kulturmiljöer skapas och bevaras.

Kulturförvaltningen ska arbeta med såväl långsiktig systematik och struktur som med planering och genomförande av gestaltningarav nya platser.

Kulturförvaltningen ska fortsätta det tvärsektoriella arbetet med andra berörda förvaltningar för ett förändrat långsiktigt, systematiskt arbetssätt när det gäller planering av attraktiva livsmiljöer i enlighet med det nya tilläggsuppdraget (2027:3).

Kulturförvaltningen ska också fortsatt delta i projekt med extern finansiering tillsammans med externa aktörer. I arbetet med stadsutveckling och gestaltad livsmiljö ska jämställdhetsperspektiv beaktas samt innovativa och utmanande processer och projekt prioriteras.

Kulturnämndens verksamheter skapar förutsättningar för socialt sammanhållna stadsdelar och tätorter genom mötesplatser i egna lokaler, samt ett brett utbud av kulturaktiviteter för alla åldrar såväl i egna lokaler som i samverkan med andra. Detta till exempel genom bibliotekens aktiviteter, programavdelningens verksamheter och Kulturskolans öppna verksamhet och verksamhet i skola och förskola.

Vad gäller landsbygdsutveckling bidrar kulturnämndens verksamheter, genom samverkan med andra aktörer, till att säkerställa att verksamheterna kan erbjuda aktiviteter i byar, på skoltid, i samverkan med fritidshem, föreningsliv och tillsammans med andra kommunala aktörer. Kulturförvaltningens arbete utifrån tilläggsuppdrag 2027:16, kommer vidare verka för att utveckla ungas delaktighet och tillgänglighet till kulturens verksamhet i kommunens olika stads- och kommundelar.

Folkbibliotek ska vara tillgängliga på flera ställen i Umeå kommun och vara trygga för alla att besöka. Biblioteken bör finnas inom rimligt avstånd och vara lättillgängliga för alla medborgare. Biblioteken ska erbjuda mediesamlingar och programverksamhet lokalt anpassade efter befolkningsstrukturen i det aktuella upptagningsområdet.

Biblioteksbussen ska besöka delar av kommunen som har långt till någon av kommunens fasta folkbibliotekslokaler. Biblioteksbussen ska utöka sin service till förskolor i bussens upptagningsområde samt utveckla verksamhet för personer med funktionsnedsättning, en av bibliotekens prioriterade grupper.

Folkbibliotek ska tillhandahålla en representativ mediesamling och programverksamhet vars innehåll kan erbjuda identifieringsmöjligheter och samtidigt utmana normer, maktstrukturer och värderingar.

Kulturskolan ska arbeta strategiskt och strukturerat med delaktighet från målgrupperna. Här ingår bland annat regelbundna kompetenshöjande insatser för Kulturskolans personal, men också ett aktivt arbete för att uppmuntra deltagare och elever att komma med idéer och tankar kring verksamheten, såväl på individ-, som på grupp- och organisatorisk nivå.

Programavdelningen ska arbeta för jämställdhet, jämlikhet och möjlighet till likvärdigt deltagande och representation i kulturlivets alla delar. Programavdelningen ska också arbeta aktivt för att nå nya målgrupper utifrån deras förutsättningar och behov.

Programavdelningen ska vara en plattform för att utmana föreställningar om makt, kön och identitet och bidra till kunskap och lärande inom desamma. Programavdelningen ska erbjuda barn och unga i Umeå kvalitativa upplevelser av konst, kultur och utställningsverksamhet samt bidra till eget skapande. Verksamheterna ska vara en katalysator för kreativitet och ny kunskap. Utbudet ska också beakta behovet av en generationsväxling hos publik och arrangörer.

Utvecklingsavdelningen ska verka för att ungas – och jämställdhetsperspektivet genomsyrar projekt och arbetet med samhällsutveckling..

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Kulturnämndens planering för tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag 2023:1

> Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Kulturnämnden har i verksamhetsplanen en uppdaterad kompetensförsörjningsplan som ligger till grund för arbetet med att klara framtida personalförsörjning. Verksamheterna har ett aktivt arbete i nätverk och samarbeten för att minska sårbarheten vid framtida vakanser.

Rådande personalplanering, rekryteringsunderlag och analyser av kompetensbehovsplanering gör gällande att kulturförvaltningen inte identifierat behov av omställningsarbete för att klara kompetensförsörjningen.

Tilläggsuppdrag 2023:2

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings och nämndsgränser

Kulturförvaltningens olika verksamheter har många och långsiktiga samarbeten med föreningslivet, kulturinstitutioner och externa aktörer. Därutöver kommer ett centralt fokus vara att öka samarbetet över förvaltningsgränserna internt i kommunen. Det finns flera förvaltningsövergripande frågor som kräver en utvecklad och ökad samverkan, såsom exempelvis Umeå växer tryggt och säkert, UVTS, den nya socialtjänstlagens krav på förändrade arbetssätt, gestaltad livsmiljö samt flera av de för 2027 tillkommande tilläggsuppdragen.

Utifrån förvaltningens behov och den nya Socialtjänstlagen, ska under 2027 ett ökat samarbete med Socialförvaltningen fortsatt utvecklas, dels genom samarbete i förvaltningsövergripande implementeringsgrupp, dels genom gemensam anställd resurs koppat till uppsökande och främjande arbete riktat mot barn och unga, initialt på Väven.

Biblioteksverksamheten ska vidareutveckla samarbete med andra förvaltningar, såsom Fritid, Stadsledningskontor, Stöd och omsorg, Utbildning och Äldreomsorg, för att driva gemensamma satsningar som främjar läsning, kultur, demokrati och digital delaktighet.

Kulturskolan ska genom fortsatt samarbete med utbildningsförvaltningen finnas tillgänglig runt om i stadsdelar, kommundelar och byar. I arbetet ingår verkställande av Kulturlöftet i samarbete med andra verksamheter i civilsamhället för att skapa en jämlik tillgång till kultur och uppfylla mål i läroplanen. Kulturskolan samverkar även med fritidsnämndens verksamheter, för att tillsammans säkerställa en meningsfull och hållbar verksamhet för barn och unga på deras fritid, bland annat genom lovaktiviteter och Umeå Summer Zone.

Programavdelningen ska genom strategiskt arbete förankra arbetssätt och rutiner för kulturlivets utveckling i kontakter med andra förvaltningar och nämnder. Programavdelningen ska verka för att goda relationer skapas och upprätthålls förvaltningsöverskridande i de återkommande kommunövergripande uppdragen avdelningen genomför, bland annat deltagande i arbetet för gestaltad livsmiljö samt i utvecklingen av kultur – och evenemangsstaden Umeå.

Utvecklingsavdelningen har i sitt uppdrag att arbeta förvaltningssamverkande och att söka nya samarbeten både internt och externt. Eftersom avdelningen är ny så kommer relationsskapande och informationsförtydligande arbete krävas under 2027 för att möjliggöra samverkan långsiktigt.

Vid staben sker ett kontinuerligt samarbete och utvecklingsinsatser med andra förvaltningar för att stärka och samverka inom stödprocesser som bland annat fastighetsrelaterade frågor, civil beredskap och informationssäkerhet.

Tilläggsuppdrag 2025:1

Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Kulturnämndens demografiska utmaningar är små så länge Umeå fortsätter att växa, om även i minskad omfattning. Eftersom utveckling av stadsdelar, samhällen och byar pågår kontinuerligt, skapas en positiv efterfrågan avseende såväl bibliotek, kulturskola, programverksamhet som stöd till kulturföreningar. Utifrån att kulturnämndens verksamheter idag inte når alla medborgare finns utrymme att med befintliga verksamheter och resurser nå ännu fler och därför innebär demografiska förändringar ingen avsevärd påverkan på kulturnämndens verksamheter inom den kommande 10-årsperioden. Däremot kan det på längre sikt bli större påverkan beroende på vad som sker i de andra förvaltningarna och hur det förändrar befolkningsunderlaget. Förvaltningen kommer under 2027, inom ramen det kommunövergripande arbetet om förändrade demografiska förutsättningar, verka för att Umeå fortsatt ska vara en stark kulturstad i den fortsatta tillväxten.

Tilläggsuppdrag: 2025:11

Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden och kulturnämnden i uppdrag att initiera samarbete med och aktivera föreningslivet och studieförbunden utifrån civil beredskap.

Kulturförvaltningen deltar aktivt i arbetsgrupper för kommunens utveckling av bland annat försörjningsberedskap och kontinuitetshantering. Kulturförvaltningen ska under 2027 tillsammans med fritidsförvaltningen och med stöd av Säkerhetsenheten och Miljö och hälsoskydd, fortsatt arbeta med uppdraget. I dialog med föreningsliv och studieförbund planeras att aktivera exempelvis bygdegårdar som samlingsplatser och trygghetsplatser vid händelse av kris.

Tilläggsuppdrag 2027:3

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, kulturnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram ett nytt förvaltningsöverskridande arbetssätt för arbetet med 1 procentsregeln där ungas deltagande och jämställdhet säkerställs och där ungas delaktighet blir en naturlig del i arbetet med att utveckla Umeå och det offentliga rummet.

Utifrån ny modell för arbetet med tilläggsuppdrag kommer kulturförvaltningen arbeta tillsammans med berörda förvaltningar med uppdraget.

Tilläggsuppdrag 2027:4

> Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, kulturnämnden, fritidsnämnden, för och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ och familjenämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden, samt AB Bostaden i uppdrag att arbeta med ungas delaktighet inför Ungdomshuvudstadsarbetet 2029.

Kulturförvaltningen kommer i hög grad vara delaktig i processen för uppdragets genomförande, tillsammans med andra berörda förvaltningar.

Tilläggsuppdrag 2027:6

> Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen tillsammans med fritidsnämnden, kulturnämnden, för och grundskolenämnden, samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att fortsätta arbetet med att motverka segregation genom att utveckla Medborgardialogen om segregation.

Utifrån ny modell för arbetet med tilläggsuppdrag kommer kulturförvaltningen arbeta tillsammans med berörda förvaltningar.

Tilläggsuppdrag 2027:10

> Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden, kulturnämnden, för och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att inventera och tillgängliggöra mötes och samlingsplatser för föreningslivet och allmänheten i stads och kommundelar, samt synliggöra eventuella vita fläckar och områden där förutsättningar för närvarande är begränsad.

Utifrån ny modell för arbetet med tilläggsuppdrag kommer kulturförvaltningen arbeta tillsammans med berörda förvaltningar.

Tilläggsuppdrag 2027:15

> Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och kulturnämnden i uppdrag att utreda hur en stödstruktur för de kulturella och kreativa branscherna och dess utövare bör utformas.

Kulturförvaltningens utvecklingsavdelning kommer under 2027 arbeta med uppdraget, där en tydlig plan för genomförande kommer fastställas. Arbetet kommer ske i nära samarbete med andra förvaltningar och externa aktörer.

Tilläggsuppdrag 2027:16

Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att redovisa och säkerställa ungas delaktighet och tillgänglighet till kulturens verksamhet i kommunens olika stads- och kommundelar

Utifrån ny modell för arbetet med tilläggsuppdrag kommer kulturförvaltningen arbeta tillsammans med berörda förvaltningar.

Kulturnämndens plan för att nå personalpolitiska mål

Välfärden står inför stora utmaningar gällande finansiering och personalbrist. Det behövs därför nya arbetssätt för att klara utmaningarna och här ger digitaliseringen avgörande möjligheter. Kommunen behöver också förbättra samverkan över förvaltningsgränserna och med andra organisationer.

Mål 5. Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället. Samordningsansvar: personalnämnden.

Mål 6. Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30. Samordningsansvar: personalnämnden.

Mål 7. Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden. Samordningsansvar: personalnämnden.

Kulturnämndens planering för personalpolitiska mål

Mål 5: Kulturnämndens verksamheter ska aktivt arbeta för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare. En indikator för verksamhetens attraktivitet är att mäta totalt värde för medarbetarenkäten där kulturförvaltningens totala resultat skall överstiga kommunens övergripande totala värde. Det totala resultatet för medarbetarenkäten signalerar medarbetarnas sammantagna uppfattning av kulturförvaltningen som arbetsgivare.

Rekryteringar inom kulturförvaltningen skall alltid ske med utgångspunkt i kompetensförsörjnings-planen och med en långsiktighet där förvaltningen aktivt planerar för att möta framtida eventuella utmaningar med kompetensförsörjning. Kulturnämndens arbete med kompetensförsörjning utgår också från en intern rörlighet och kompetensutveckling. Mångfald skall alltid beaktas vid rekrytering.

Andelen heltidsanställda redovisas i kulturnämnd och skall överstiga 82 procent.

Mål 6: Kulturnämndens chefer skall ges förutsättningar för ett närvarande engagerat ledarskap genom ett nära stöd från stödfunktioner, som exempelvis HR och controller. Målet är att kulturnämnden ska ha ett högre resultat än kommunens genomsnitt inom området Ledarskap i medarbetarenkäten. Kulturnämndens chefer ska som riktvärde inte ha fler medarbetare än 30.

Mål 7: Kulturnämndens arbete med aktiv rehabilitering och tidiga insatser ska generera en sjukfrånvaro som understiger föregående års totala sjukfrånvaro. Arbetet med aktiv rehabilitering skapar förutsättningar för ett närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap som också förväntas bidra till att minska sjukfrånvaron och öka andelen långtidsfriska. Sjukfrånvaron rapporteras till kulturnämnden och har för 2027 som mål att inte överstiga 5,1 procent.

Resultatmått	Målvärde 2027	Målvärde 2026	Utfall 2025
Sjukfrånvaroprocent	5,1	5,1	4,6
Andel långtidsfriska	72	72	67
Andel heltidsanställda	82	82	81
Andel introduktionsutbildade skyddsombud	100	100	82
Ledarskap enligt Medarbetarenkät	5,0	5,0	5,1
Andel chefer med max 30 medarbetare	100	100	100
Medelvärde medarbetarenkäten	5,1	5,0	5,1

Drift- och investeringsbudget

Driftsbudget

Ekonomisk ram för kulturnämnden 2027 (mnkr)	
Kulturnämndens fastställda budget för 2026 (beslut i juni 2025)	--177,71
Kulturnämndens tilldelning enligt beslutplaneringsdirektiv 1 i KSdecember-25	
Tillskott enligt modell	-7,94
Justering till PKV per invånare för relevant åldersintervall	0,86
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2026	
Justering av PO-pålägg	1,08
Samordnare kulturell infrastruktur (KKB)	-0,70
KulturCrew	-0,50
Samordnare gestaltad livsmiljö	-0,70
Kultursamordnare ungas deltagande	-0,50
Implementering Kulturlöftet (transporter)	-0,50
Folkbildning	-0,50
Beslut ekonomisk tilldelning för 2027 i KF-juni 2026	**-187,11**
Av KS NAU beslutade justeringar i oktober 2026	
Teknisk ramjustering TN/KN- hyra och städ Sveriges depåbibliotek och lånecentral	-1,65
Beslut ekonomisk tilldelning för 2027	**-188,76**

Verksamhet	Budget 2026, mnkr	Budget 2027, mnkr	Förändring mnkr	Förändring procent
Nämndverksamhet	-1,1	-1,1	0,0	2,0 %
Stab och ledning	-6,6	-8,0	-1,4	21,8 %
Stödet till föreningar, festivaler och studieförbund	-33,7	-34,2	-0,5	1,5 %
Kulturskola	-42,1	-44,5	-2,3	5,5 %
Bibliotek	-67,2	-72,8	-5,6	8,3 %
Programavdelningen	-26,9	-25,3	1,6	-6,0 %
Utveckling och projekt	0,0	-2,8	-2,8	
Kulturnämnd	**-177,7**	**-188,8**	**-11,1**	**6,2 %**

Kulturnämnden har 2027 fått en ökad ekonomisk tilldelning med 11,1 miljoner kronor jämfört med 2026 inklusive den tidigare beslutade tekniska ramjustering på 1,6 mnkr.

Personalkostnader har räknats upp med 3,46 procent, exklusive minskningen av PO-pålägget på 1,08 miljoner kronor, från och med 2027-04-01. Detta enligt den prognos på kommande lönerevision som stadsledningskontorets förhandlingsenhet föreslagit för år 2027.

En generell indexökning med 2,0 procent har gjorts på förvaltningens driftskostnader.

Nämndverksamheten har fått en ökad budget med 2,0 procent. Arvoden och övriga driftskostnader har räknats upp med 2,0 procent.

Stab och ledning har fått en ökad budget med 21,8 procent. Löner har räknats upp enligt fastställd prognos. Årsarbetarantalet har totalt sett minskat med 1,0 åa då löneutrymme för inriktningsmål och strategi har flyttats till den nya utvecklingsavdelningen. En förstärkning av personalbudgeten kopplat till HR 0,5 åa och kommunikation 0,5 åa är gjord. Tillskottet i budget 2027 kopplat till folkbildning läggs här för att få så bra utväxling på medlen som möjligt. Driftskostnader såsom fristad och personalrelaterade kostnader har räknats upp med 2,0 procent.

Intäktskravet på 1,6 mnkr som hörde till Sveriges depåbibliotek och lånecentral har tagits bort och finansierats genom den ramjustering som gjorts mellan kulturnämnden och tekniska nämnden.
Stödet till föreningar, festivaler och studieförbund En generell indexuppräkning på 1,5 procent har gjorts för föreningar, festivaler och studieförbund. Beslutade bidrag per förening, festival, och studieförbund finns i bilaga 4.

Kulturskolan har fått en utökad budget med 5,5 procent. Löner har räknats upp enligt fastställd prognos. Driftskostnader såsom inköp av scenkonst, öppen verksamhet, kulturbuss, Umeå Summer Zone, personalrelaterade kostnader har räknats upp med 2,0 procent. Utöver detta har ett ramtillskott på totalt 1,0 mnkr tillförts kopplat till KulturCrew och Kulturlöftet (transporter).

Ingen uppräkning av intäktskrav för terminsavgifter och uthyrning av instrument är gjord.

Biblioteket har fått en utökad budget med 8,3 procent. Löner har räknats upp enligt fastställd prognos. Driftskostnader såsom media, IT, program, personalrelaterade kostnader har räknats upp med 2,0 procent. Personal (4,0åa) och drift av vaktmästeri, totalt 3,4 mnkr har flyttats från Program till Bibliotek.

Ingen uppräkning av intäktskrav för förseningsavgifter och kopieringsintäkter är gjord. Avtalet med Kriminalvården har upphört och intäktskravet som hör till detta är finansierat.

Programavdelningen har fått en minskad budget med 6,0 procent. Löner har räknats upp enligt fastställd prognos. Ramtillskott kopplat till konstprojektledare och gestaltad livsmiljö har placerats här. Driftskostnader såsom utställningar, konstrenoveringar, program, personalrelaterade kostnader har räknats upp med 2,0 procent.

Ingen uppräkning av intäktskrav för uthyrning av Väven är gjord.

Utveckling och projekt är en nyskapad avdelning från och med 2027.Budgeten består av personalkostnad för utvecklingschef, samt de ramtillskott som tillkommit kopplat till Kulturella och Kreativa Branscher (KKB) och ungas deltagande på totalt 1,2 mnkr samt.driftskostnader i form av utvecklingsanslag och personalrelaterade kostnader.

Investeringsbudget

Projekt	Budget 2026 mnkr	Budget 2027 mnkr	Plan 2028 mnkr	Plan 2029 mnkr	Plan 2030 mnkr
Ram anpassning	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,1
Bibliotek					-14,4
Kulturskola	-46,5				
Kulturverksamhet f.d. Lövö skola		-10,0	-20,0		
Summa tekniska nämnden	**-47,5**	**-11,0**	**-21,0**	**1,0**	**-15,5**
Reinvestering kulturverksamhet	-2,7	-7,7	-7,7	-2,8	-2,8
Konstanslag	-2,2	-2,2	-2,2	-2,3	-2,3
Inventarier Kulturskolan	-2,0				
Gestaltad livsmiljö	-1,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Inventarier bibliotek (biblioteksbuss)				-8,7	
Kompaktarkiv SDLC		-11,0			
Inventarier Umedalens bibliotek		-2,5			
Summa kulturnämnden	**-7,9**	**-29,4**	**-15,9**	**-19,8**	**-11,1**
Summa kulturverksamhet	**-55,4**	**-40,4**	**-36, 9,0**	**-20,8**	**-26,6**

Fastighetsinvesteringar (tekniska nämnden)

Investeringsbudget för renovering och anpassning av biblioteksverksamhet kommer i huvudsak att användas för underhåll av närbibliotek och nödvändiga ombyggnationer för att kunna erbjuda meröppet.

Nytt bibliotek (placering ej namngivet) påbörjas år 2030.

Ny fastighetsinvestering som tillkommit är Lövö gamla skola i Holmsund, för anpassningar till konstnärsateljéer och verkstäder.

Övriga investeringar

Årligt återkommande reinvesteringar avser erforderligt underhåll och utbyte av lös inredning inom förvaltningens olika verksamheter.

Konstanslaget som är årligt återkommande används både för att bekosta kommungemensam konstnärlig gestaltning som för lös konst (konst som inte är integrerad i en viss fastighet).

En utökning av konstanslaget med 5 mnkr per år kopplat till gestaltad livsmiljö har gjorts.

Förändringar avseende beståndet för Sveriges depåbibliotek och lånecentral medför kostnader. Den ökade utgiften kommer att mötas av ökad finansiering från Kungliga biblioteket.

Under planeringsperioden behöver biblioteksbussen bytas ut. Medel finns avsatt i kulturnämndens investeringsplan för år 2029.

Bilagor

Bilaga 1

Utmaningar och möjligheter 3–5 års sikt

Möjligheter:
Med utgångspunkt i ramförstärkning och tilläggsuppdrag kommer förvaltningen utveckla och systematisera arbetet med gestaltad livsmiljö. Ett arbete som både kommer ske förvaltningsövergripande men också internt i förvaltningen, och som ska skapa visuella avtryck i stadsbilden. Möjlighet ges nu att skapa gestaltade platser för rörelse, lek och vila samt offentliga vardagsrum som inbjuder till möten, konst på oväntade platser som identitetsskapare och som manifesterar Umeå både som kulturstad och som jämställd stad.

Med utgångspunkt i ramförstärkning och tilläggsuppdrag kommer förvaltningen att växla upp arbetet med infrastrukturen för olika kulturområden i syfte att skapa möjligheter för kreativa människor att bo och verka i Umeå. En stad som lyckas attrahera kreatörer är en plats där kultur, innovation och företagande kan samspela. Kulturutbud, kreativa nätverk, tillgång till scener och kreativa verkstäder/testmiljöer är arenor för idéutveckling och blir en del av stadens och regionens attraktionskraft och kan påverka både demografiska utmaningar, hälsa och innovationskraft. Förvaltningen ser stora möjligheter med kulturen som strategisk drivkraft för samhällsutveckling och bidragande till ökad inflyttning, kvarstanning och kompetensförsörjning.

Särskilt fokus kommer riktas på kulturella och kreativa branscher, dansområdet och film- och spelbranschen. Just för dansområdet pågår flera initiativ samtidigt där både regionen, Norrlandsoperan och universitetet tillsammans med kommunen samverkar, vilket möjliggör gemensamma satsningar.

Utmaningar:

Kulturförvaltningen ser, tillsammans med övriga kulturbranschen, stora utmaningar med AI-utvecklingen. Utmaningar både vad gäller innehåll, uttryck, upphovsrätt och källkritik. Kunskapshöjande insatser samt gemensamma och kommunövergripande förhållningssätt till användning av AI krävs. Användande av AI-genererad text och bild som riskerar att minska arbetstillfällen för kulturutövare är en risk för flera förvaltningar och arbete för att skapa samsyn kring förhållningssätt krävs.

För Kulturskolan finns en utmaning i lokalfrågan i samverkan med grundskolorna. Samverkan fungerar i stort bra, men för grundskolan är det inte alltid möjligt att erbjuda anpassade lokaler för Kulturskolans verksamhet med utrymme exempelvis för utrustning, instrument och annat material. Skolans förutsättningar förändras ibland väldigt plötsligt, vilket påverkar Kulturskolans verksamhet och de fysiska utrymmen som samnyttjas (ex större elevgrupper från ett läsår till ett annat). Om mer

permanenta lokaler skulle kunna tillgängliggöras Kulturskolan runt om i stads- och kommundelar – exempelvis på grundskolorna, men också i nybyggnationer, såsom nya folkbibliotek – så skulle också verksamheten mer permanent och långsiktigt kunna utvecklas och erbjudas barn och unga i närhet till hemmet och i anslutning till skoltid.

En utmaning för biblioteksverksamheten är möjligheten för folkbiblioteken att möta dagens och framtida behov i fråga om ändamålsenliga lokaler. Lokalbehoven följer demografiska förutsättningar, lagändringar kopplat till skolans lokaler och uppdrag samt kommunens strategiska lokalbehov.

En ekonomisk utmaning för biblioteksverksamheten förväntas vid ändring av tillgänglighetslagen som från och med 2027 ska omfatta krav på tillgängliga e-bokstjänster på den kommersiella marknaden. Lagändringen medför att Myndigheten för tillgängliga medier, MTM som idag tillhandahåller ett omfångsrikt utbud av anpassad litteratur för personer med syn- eller läsnedsättning, inte längre kommer att anpassa litteratur i samma utsträckning. Detta leder sannolikt till markant ökade kostnader för kommunal biblioteksverksamhet. Behoven av tillgänglighetsanpassad litteratur, som hittills har kunnat tillgodoses genom MTM utan extra kostnad för kommunerna, kommer hädanefter att behöva ombesörjas av biblioteken själva. Detta leder till ökade kostnader i och med att varje enskilt e-lån är avgiftsbelagt via upphandlad e-bokstjänst eller, vid eventuellt behov, vid inköp av enskild e-bok.

En strategisk utmaning för Umeå kommun under de kommande 3–5 åren är att tydliggöra ansvarsfördelningen för förvaltning, underhåll och utveckling av kommunens monument, statyer och övriga fasta offentliga konstverk. Om ansvaret inte fastställs riskerar underhållsinsatser att försenas eller utebli, vilket kan leda till ett försämrat skick på konstverken, ökade säkerhetsrisker och ett minskat kulturhistoriskt värde. Samtidigt står kommunen inför ett växande behov av resurser för tillsyn, inventering, konservering och restaurering av ett allt större konstbestånd. Ett uppskjutet underhåll kan på sikt medföra ökade kostnader än ett systematiskt och planerat underhållsarbete. För att säkerställa att kommunens offentliga konst bevaras för framtida generationer krävs därför såväl en tydlig ansvarsfördelning som långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar. Förvaltningen ser ett stort behov av att kartlägga underhållsbehovet för kommunens fasta, offentliga konstverk, monument och statyer samt av att ta fram underlag för långsiktig planering av underhåll, bevarande och restaureringsinsatser. Ett arbete nödvändigt för att säkerställa kvalitet, tillgänglighet och kulturhistoriska värden över tid. Här behöver beslut fattas för att fastställa ansvarsfördelning mellan olika förvaltningar. Detta för att säkerställa ansvar för arbetsuppgifter och budgetposter.

Antalet lokala arrangörer på föreningsnivå sjunker kraftigt. Det kan komma att få långtgående konsekvenser för kultur – och föreningslivet i Umeå. Det riskerar att försvaga mångfalden, det lokala engagemanget och de demokratiska förutsättningarna för ett levande kulturliv. Kulturförvaltningen

behöver därför se över hur framtida insatser kan möta de nya förutsättningarna och fortsatt bidra till kulturell välfärd och ett likvärdigt deltagande i Umeås kulturliv.

Riktade satsningar för ett ökat arrangörskap kan bidra till ett mer diversifierat kulturutbud. Här är kulturhändelsen Spelrum ett gott exempel på hur förvaltningen kan arbeta för att främja såväl eget skapande som arrangörskap. Framtida satsningar på branschmässor inom kulturella och kreativa näringar utgör en viktig del av det kulturella ekosystemet och kan bidra till plattformar och mötesplatser för kreatörer.Framför allt krävs satsningar för att ytterligare stärka och utveckla Vävens position som unik och nyskapande kulturarena för att bättre komplettera det externa arrangörsutbudet med egna satsningar och insatser tillsammans med de lokala arrangörerna. Detta möjliggör ett mer strategiskt arbete med konstnärlig kvalitet, målgruppsutveckling och kulturpolitisk måluppfyllelse samt stärker Umeås profil som kultur – och evenemangsstad.

Väven och dess scener kliver under 2027 in på sitt trettonde år, teknikutvecklingen går snabbt framåt och delar av det tekniska beståndet i huset riskerar därmed att bli utdaterat både i fråga om underhåll och utveckling. En rad nya investeringar är oundvikliga på 3–5 års sikt om Väven fortsatt ska vara en attraktiv kulturarena.

Bilaga 2

Styrning och uppföljning av externa utförare

Kulturnämnden har ingen verksamhet som bedrivs av extern utförare. Därmed är styrning och uppföljning av detta inte aktuellt.

Umeå kommun är ansvarig för den verksamhet kommunen bedriver. Detta gäller oavsett om kommunen bedriver verksamheten i egen regi eller väljer att upphandla en extern utförare som utför verksamheten.

Med extern utförare avses juridisk person eller enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet, det vill säga aktiebolag, stiftelse, enskild firma eller idéburen organisation som upphandlats för att på uppdrag av Umeå kommun sköta en kommunal verksamhet eller tjänst. Organisationer och företag som utför mindre och enstaka tjänster åt kommunen omfattas inte av begreppet externa utförare.

Riktlinjen, fastställd av KF 2025-08-25, KS-2024/01109, omfattar endast verksamhet där Umeå kommun är huvudman, det vill säga upphandlad verksamhet enligt lag om offentlig upphandling (LOU), lag om upphandling av koncessioner (LUK) och konkurrensutsättning enligt lag om valfrihetssystem (LOV).

Bilaga 3

Kompetensförsörjningsplan

Kompetensförsörjningsplan

Umeå kommun, kulturnämnden

kulturförvaltningen

2026 – 2028

Bakgrund och syfte

Kulturnämndens kompetensförsörjningsplan gäller åren 2026 – 2028. Syftet är att beskriva kommande tillgång, behov och efterfrågan utifrån analyser av bland annat befolkningsprognoser, bemanningsprognoser och kompetensbehovsprognoser. Statistik och prognoser, såväl nämndspecifik som kommunövergripande, beskrivs i kompetensförsörjningsplanen. Prioriteringar av olika strategier och aktiviteter finns också beskrivna i kompetensförsörjningsplanen.

Aktiviteter- och utbildningsplan

HR på kulturförvaltningen ansvarar för att i dialog med ledning konkretisera den övergripande kompetensförsörjningsplanen i aktiviteter och utbildningsplan för att få överblick över planerade insatser.

Finansiering

Extern finansiering bevakas och söks av verksamheterna själva samt av HR. Exempel på finansiering är medel från omställningsfonden eller statliga medel för riktade insatser.

Kompetensförsörjning Umeå kommun

Vision och verksamhetsidé

Umeå kommuns arbete med kompetensförsörjning har sin utgångspunkt i Umeå kommuns mål och strategier. Den övergripande kompetensförsörjningsplanen utgår från visionen att kommunen ska ha 200 000 invånare år 2050. Planen ska bidra till att verksamheterna kan förverkliga verksamhetsidén: ”Med gemensamma krafter skapar vi ett gott liv i Umeå. Vi bidrar till välfärd för alla och ger goda förutsättningar för företagande, fritid och kultur”.

Personalpolitiska mål

Kompetensförsörjningsplanen ska bidra till att uppnå Umeå kommuns övergripande personalpolitiska mål, antagna av personalnämnden. De personalpolitiska målen lyder enligt nedan.

- Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.
- Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30
- Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden

Styrning och vägledning

Den styrning och vägledning som ligger till grund för Umeå kommuns kompetensförsörjningsarbete är vår värdegrund, arbetsmiljöpolicy, ledar- och medarbetarpolicy samt samverkansavtal.

Umeå kommuns värdegrund

Den värdegrund som ligger till grund för kompetensförsörjningsarbetet har akronymen MÖTS, vilket står för Medborgarfokus, Öppenhet, Tillit och Samarbete (Beslut kring ny betydelse i bokstaven ”S” förväntas november i kommunfullmäktige).

Samverkansavtal

Samverkansavtalet mellan arbetsgivarparten och arbetstagarparterna är även den en viktig grund för Umeå kommuns kompetensförsörjningsarbete. Syftet med samverkansavtalet är att skapa förutsättningar för tidig och öppen dialog som därmed ska verka för en god arbetsmiljö och goda förutsättningar för våra chefer och medarbetare.

Arbetsmiljöpolicy

Ett viktigt led i att vara en attraktiv arbetsgivare är att ha en god arbetsmiljö. Umeå Kommuns arbetsmiljöpolicy reviderades 2022 och ska grunda för ett hållbart arbetsliv med en god kvalitet. Detta i sin tur skapar förutsättningar för en låg sjukfrånvaro över tid, låg personalomsättning och långvariga anställningar.

Medarbetarpolicy

Medarbetarpolicyn ligger till grund för att tillvarata allas kompetens och skapa förutsättningar för individuell utveckling, engagerade och ansvarstagande medarbetare som väljer att stanna hos Umeå kommun.

Ledarpolicy

Vår ledarpolicy sätter grunderna för att möta våra kompetensutmaningar då ledarna är de som möter, identifierar potentialer och utmanar befintlig kompetens i våra verksamheter. Ledarna skapar tillsammans med medarbetarna förutsättningarna för en verksamhet med en hög kvalitet. Detta utifrån ett ansvar för verksamhet, arbetsmiljö, samverkan och medskapande.

Att arbeta med kompetensförsörjning

Att möta framtida kompetensutmaningar kräver att vi som organisation och arbetsgivare ser möjligheter och nya lösningar i form av teknik och nya samarbeten.

Den långsiktiga kompetensförsörjningen kräver ett fortsatt gott samarbete och en vilja att se nya möjligheter. Detta innefattar en god dialog mellan såväl arbetsgivarpart som arbetstagarparter, chefer och medarbetare och en aktiv omvärldsbevakning.

Omvärld och demografi

Sverige har en växande befolkning, men också en allt äldre befolkning. Antalet barn och ungdomar väntas öka i en liknande takt som befolkningen mellan 16 och 64 år under den kommande tioårsperioden. Den grupp som växer snabbast är personer över 65 år, i synnerhet de över 80 år. Det ställer nya krav på arbetsmarknaden, inte minst i den offentliga sektorn. En lägre andel av den arbetsföra befolkningen i åldern 16–64 år innebär också utmaningar för kompetensförsörjningen[1].

Tabell 1. Umeå kommuns befolkningsutveckling i olika åldersklasser[2]

Ålder	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2024-2029	2029-2036	2024-2036
0	1 195	1 213	1 260	1 307	1 321	1 337	1 355	1 375	1 398	1 422	1 437	1 454	1 468	12%	10%	23%
1-5	6 911	6 619	6 352	6 200	6 182	6 290	6 414	6 540	6 646	6 738	6 839	6 938	7 035	-9%	12%	2%
6-12	10 482	10 454	10 436	10 373	10 196	9 911	9 623	9 379	9 159	8 985	8 884	8 886	9 013	-5%	-9%	-14%
13-15	4 561	4 587	4 591	4 537	4 520	4 520	4 543	4 515	4 505	4 486	4 434	4 281	4 030	-1%	-11%	-12%
16-18	4 366	4 456	4 604	4 634	4 655	4 656	4 607	4 593	4 595	4 618	4 594	4 580	4 563	7%	-2%	5%
19-24	14 259	14 512	14 620	14 898	15 170	15 424	15 676	15 800	15 906	15 891	15 872	15 833	15 839	8%	3%	11%
25-44	39 552	39 800	40 063	40 315	40 587	40 750	40 892	41 134	41 303	41 477	41 543	41 531	41 391	3%	2%	5%
45-64	28 998	29 410	29 778	30 161	30 440	30 719	30 935	31 157	31 424	31 825	32 377	32 981	33 678	6%	10%	16%
65-79	17 280	17 233	17 137	17 032	17 012	17 072	17 279	17 568	17 802	17 960	18 121	18 288	18 426	-1%	8%	7%
80-84	3 672	3 942	4 286	4 514	4 639	4 781	4 843	4 739	4 688	4 648	4 533	4 499	4 554	30%	-5%	24%
85-89	1 991	2 068	2 113	2 263	2 469	2 670	2 877	3 129	3 299	3 401	3 517	3 570	3 503	34%	31%	76%
90-94	776	821	881	906	971	1 020	1 064	1 092	1 179	1 302	1 417	1 532	1 666	31%	63%	115%
95-w	206	222	231	251	253	274	293	314	327	348	370	388	402	33%	47%	95%
Totalt	**134 249**	**135 338**	**136 352**	**137 390**	**138 415**	**139 423**	**140 400**	**141 335**	**142 231**	**143 100**	**143 938**	**144 761**	**145 566**	**4%**	**4%**	**8%**

Befolkningsutvecklingen i Umeå kommun de kommande tio åren förutspås enligt ovan tabell. Vad som är tydligt är att den största ökningen över de kommande tio åren sker i åldrarna 85–95 (+) samt att det sker en minskning i åldersgrupperna 6–15 år. Utifrån kulturförvaltningens verksamheter driver inte befolkningsprognosen ytterligare behov av kompetens i numerär.

[2] Befolkningsprognos Umeå kommun 2021 – 2032

Arbetslöshet

Arbetslösheten har för det första kvartalet 2025 fortsatt stigit i Västerbottens län. Arbetslösheten i Umeå kommun är dock väsentligt mycket lägre med 4,3 procent i jämförelse med arbetslösheten i riket som motsvarar 7,1 för det första kvartalet av 2025.

Kompetensförsörjningsprognos 2025–2035

Diagram 1. Kompetensförsörjningsprognos Umeå kommun 2025 – 2035

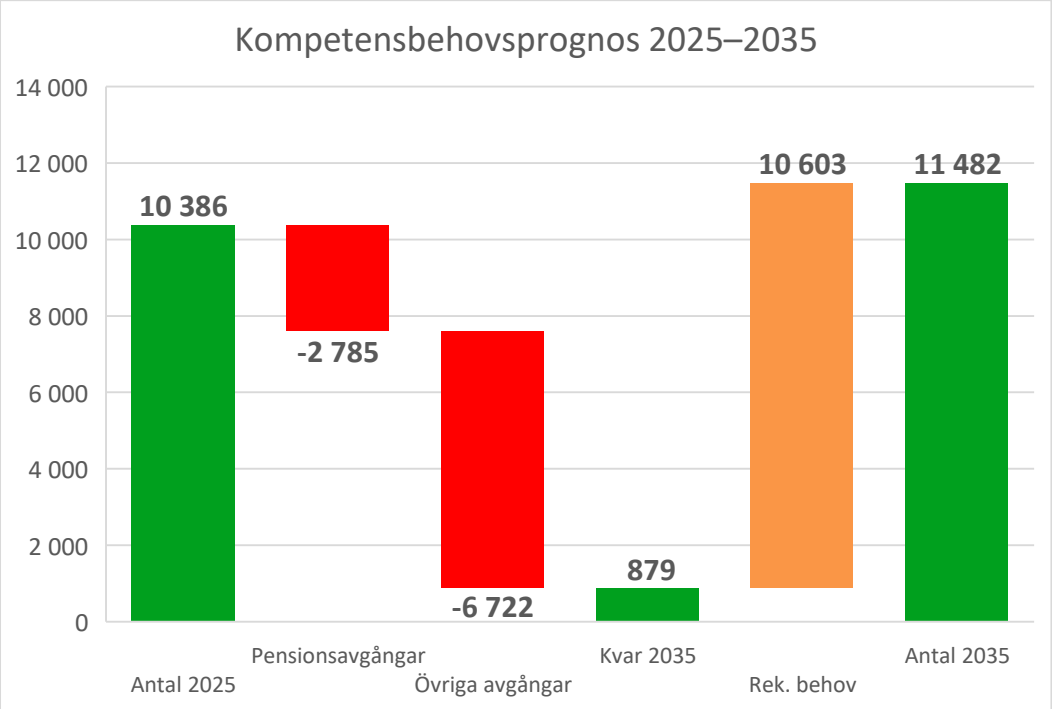

Antalet tillsvidareanställda i Umeå kommun kommer enligt prognos att öka från cirka 10 603 till 11 482 under den närmaste tioårsperioden. Beräknade pensionsavgångar och övrig personalrörlighet medför att cirka 2 785 av kommunens nuvarande tillsvidareanställda är kvar och att kommunen därmed har ett rekryteringsbehov på cirka 10 603 tillsvidareanställda.

Diagram 2. Kompetensförsörjningsprognos kulturnämnd 2025 – 2035

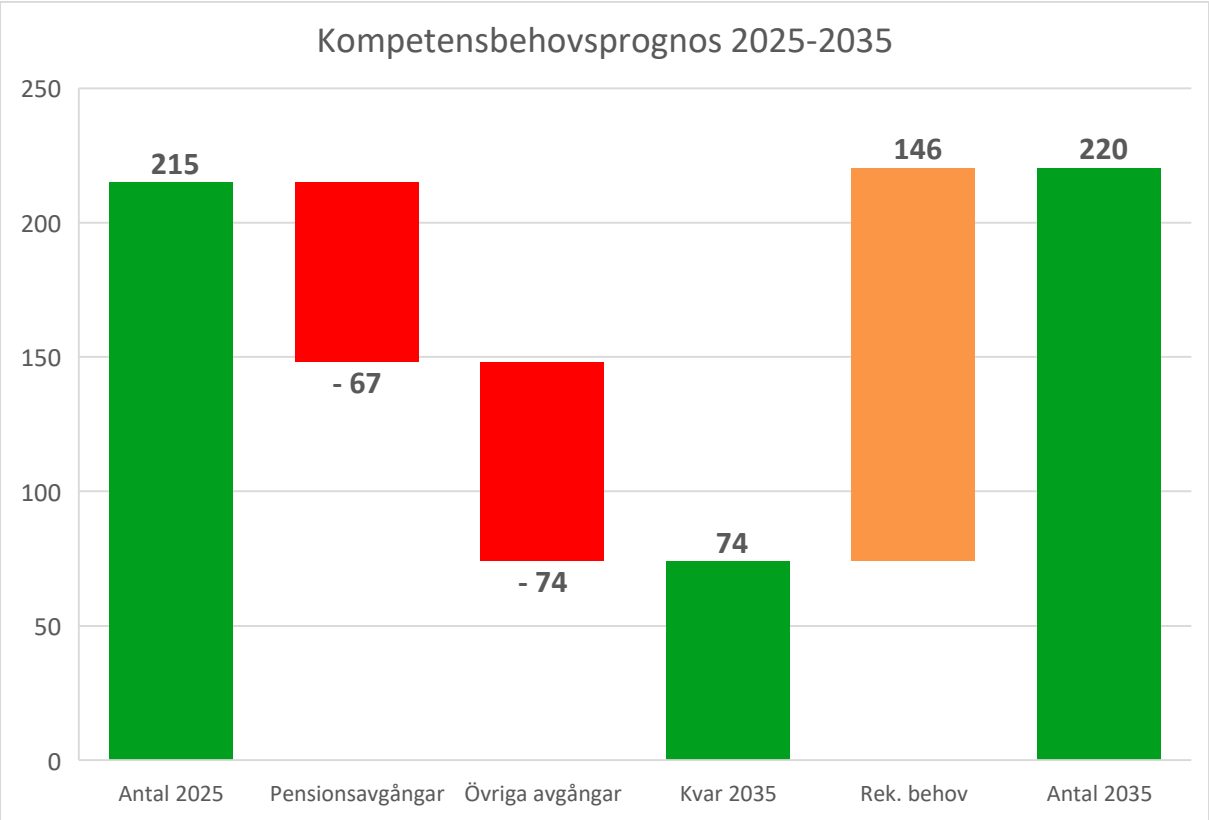

Antalet tillsvidareanställda inom kulturnämnden kommer enligt prognos att öka från cirka 215 till 220 under den närmaste tioårsperioden. Beräknade pensionsavgångar och övrig personalrörlighet innebär att cirka 74 av våra nuvarande tillsvidareanställda är kvar och att kulturnämnden därmed har ett rekryteringsbehov på cirka 146 tillsvidareanställda under de kommande tio åren.

Nuläge och utmaningar

Även om offentlig sektor generellt brottas med stora utmaningar för framtida kompetensförsörjning vittnar verksamheterna inom kulturförvaltningen precis som ovan prognos att det råder en relativt kontrollerad situation. Det är inom förvaltningen en låg personalomsättning och en hög generell trivsel samt en god arbetsmiljö.

Just trivsel och god arbetsmiljö utmärker kulturförvaltningen genom sina goda resultat i de årliga undersökningarna av medarbetarnas situation. De goda resultaten i medarbetarenkäten visar med all tydlighet att vi har goda ledare, en bra organisation, ett gott stöd och att våra medarbetare har goda möjligheter till kunskap och utveckling.

Den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet visar på goda förutsättningar för våra medarbetare att ha en god arbetsmiljö.

Nuläget gör gällande att det råder vissa utmaningar inom ett fåtal befattningar men det råder inte en generell kompetenskris som det inom vissa förvaltningsområden talas om.

För att möta de utmaningar som idag är identifierade hanteras i verksamheterna genom personalplanering. Närmare bestämt genom att se över nya arbetssätt, nya samarbeten samt nya sätt att bedriva verksamhet för att parera kompetensutmaningar.

Uppföljning av kompetensförsörjningsarbetet

För att klara verksamheternas framtida kompetensbehov behöver arbetet ske systematiskt, och långsiktigt. Arbetet med uppföljning och analys behöver ske på verksamhetsnivå tillsammans med HR och ligga till grund för förvaltningens aktiviteter för att attrahera och behålla rätt kompetens inom verksamheten.

Modell och strategier

Den modell och strategi som vägleder Umeå kommuns kompetensförsörjningsarbete utgår från ARUBA-modellen samt Sveriges kommuner och regioners nio strategier för att möta kompetensutmaningen.

Strategier för att möta kompetensutmaningen

Kommande år beräknas antalet anställda i kommuner och regioner att fortsätta öka, samtidigt som det kommer att vara hård konkurrens om arbetskraften. Umeå kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen enligt kommunfullmäktiges sjätte mål. Det är avgörande både för att attrahera och rekrytera framtida medarbetare såväl som för att behålla befintliga medarbetare. Kulturnämndens strategier för att möta kompetensutmaningen grundas i ARUBA och SKR:s nio strategier.

ARUBA-modellen

ARUBA-modellen, är en allmänt vedertagen modell som beskriver de olika delarna inom arbetslivs och kompetensförsörjningscykeln. Akronymen ARUBA står för Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla.

Sveriges kommuner och regioners nio strategier

Sveriges kommuner och regioner, SKR reviderade under våren 2024 de nio framtagna strategierna för att säkra den framtida kompetensförsörjningen för att ge ett tydligare arbetsgivarperspektiv. Syftet är att stötta kommunala arbetsgivare i att attrahera, behålla och utveckla medarbetare, hitta nya lösningar och skapa ett hållbart arbetsliv.

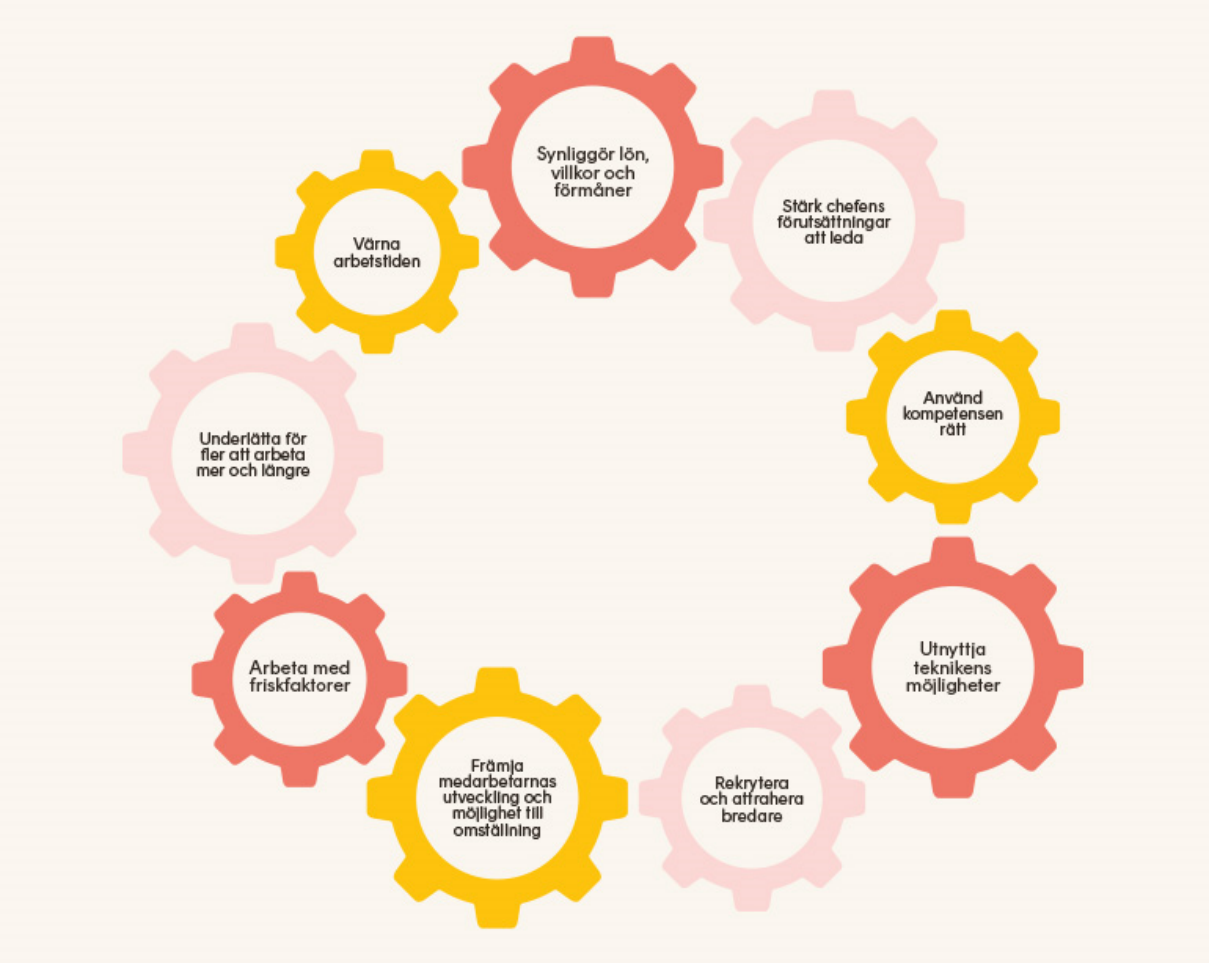

Arbeta med friskfaktorer

I valet av arbetsgivare är två avgörande faktorer bra arbetsmiljö och balans mellan arbete och fritid. Därför är ett aktivt arbetsmiljöarbete viktigt för att säkra kompetensförsörjningen. Att arbeta systematiskt och långsiktigt, ta hjälp av forskning och arbeta i samverkan med dialog är framgångsrikt för att skapa friska, hållbara och attraktiva arbetsplatser.

Underlätta för fler att arbeta mer och längre

Arbetsgivare behöver tillvarata den kompetens som finns inom organisationen för att möta bristen på arbetskraft. Det innebär bland annat att deltidsarbetande i högre grad behöver arbeta heltid samt att fler arbetstagare förlänger arbetslivet.

Värna arbetstiden

Arbetstiden är en av arbetsgivarens viktigaste resurser. Arbetsgivare behöver förlägga arbetstiden på ett så hälsosamt sätt som möjligt för att eftersträva stabilitet och förutsägbarhet.

Synliggör lön, villkor och förmåner

En viktig strategi för att säkra kompetensförsörjningen med hjälp både av befintliga och potentiella arbetstagare är att synliggöra kollektivavtal, förmåner och villkor tillsammans med beskrivningar av våra meningsfulla arbeten.

Stärk chefens förutsättningar att leda

För att i största möjliga mån attrahera och behålla kompetenta, engagerade arbetstagare är det viktigt att ge chefer rätt förutsättningar att leda och styra det dagliga arbetet.

Använd kompetensen rätt

En grundförutsättning för att säkra kompetensförsörjningen är att använda rätt kompetens på rätt plats och vid rätt tid. För att minska behoven av rekryteringar kan arbetsgivaren säkra att arbetstagarna har möjlighet till kompetensutveckling och att arbetstagares kapacitet tillvaratas.

Utnyttja teknikens möjligheter

Digitalisering, automatisering och artificiell intelligens kan erbjuda innovativa lösningar som bidrar till att säkra kompetensförsörjningen inom välfärden. Genom att lära mer om ny teknik och hur den kan implementeras kan arbetsgivaren få stöd för att förbättra kvalitet och effektivitet.

Rekrytera och attrahera bredare

För att bli attraktiv för fler samt bredda rekryteringsbasen kan arbetsgivaren arbeta för att rekrytera från andra branscher och från de som idag står utanför arbetsmarknaden. Detta kan bland annat ske genom att bättre belysa arbetsgivarvarumärket.

Främja medarbetarnas utveckling och möjlighet till omställning

Verksamheter kan tillsammans med arbetstagare ta sig an nya eller förändrade arbetsuppgifter om möjlighet till utveckling och omställning är goda. Kompetensutveckling genom hela arbetslivet är en förutsättning för engagemang och för att attrahera och behålla rätt kompetens.

Slutsats kompetensförsörjningsplan kulturnämnd

Utifrån ovan beskrivning av kompetensutmaningar inom välfärdssektorn, omvärldsanalys, strategier samt nuläge och utmaningar kan konstateras att kulturnämnden i den analys som gjorts kan konstatera endast mindre utmaningar på enstaka befattningar kopplat till kompetensförsörjning. Befolkningsprognosen ger inte upphov till utmaningar inom kompetensförsörjning då andelen av den arbetsföra befolkningen fortsatt ökar samtidigt som kulturförvaltningen inte står i direkt relation till ökade krav med en ökad andel äldre befolkning.

Kulturnämndens genomgående goda förutsättningar, bland annat i form av god arbetsmiljö, goda möjligheter för både chefer och arbetstagare att utvecklas inom sina kompetensområden samt en låg personalomsättning ger en sammantagen bild av goda möjligheter att säkra den framtida kompetens som förvaltningen behöver för att erbjuda ett aktivt kulturliv för Umeås invånare.

Bilaga 4

Beslutade verksamhetsstöd till föreningar, stiftelser, Umeå Folkets Hus samt budget för stipendier, tillfälliga kulturarrangemang och studieförbund (fördelningsmodell) 2027

Totalt	**34 204 000**
Kulturverksamhet, verksstöd	**11 768 000**
Folkets bio	575 000
Umeå Folkmusikförening	200 000
Sångkraft	145 000
Humlan	558 000
Umeå dansskola	150 000
Umeå Teaterförening	3 000 000
Ögonblicksteatern	1 000 000
Grotteatern	300 000
Profilteatern	1 250 000
Föreningen Jazz	425 000
Umeå Musiksällskap	200 000
Skuggteatern	806 000
Danskonst i Norr, Nomodaco	285 000
Kretsen	530 000
Galleri Verkligheten	300 000
Verket	450 000
Kulturföreningen Pilgatan	210 000
Konstfrämjandet	217 000
Föreningen för byggnadskultur	35 000
Umeå kammarmusikförening	110 000
Tantteatern	50 000
Krumelur	40 000
Generationskören	135 000
Sävar Hembygdsförening	27 000
JAQ Studios	150 000
Danscentrum Norr	60 000
Holmsund-Obbola kulturförening	50 000
Shes got the beat	250 000
Umeå Barockensemble	120 000
Visans vänner	100 000
Björkstakören	40 000

Museer och kulturarv	**1 170 000**
Folkrörelsearkivet	900 000
Sågverksmuseet Holmsund	75 000
Stiftelsen Hörnefors bruk	25 000
Stiftelsen Holmöns båtmuseum	170 000
Stipendium	**170 000**
Stipendier	150 000
Minervabelöning	20 000
Studieförbund	**9 175 000**
Studieförbund	8 600 000
Umeå konstskola	575 000
Samlingslokaler	**3 041 000**
Samlingslokaler/bygdegårdar	466 000
Ersboda Folkets hus	2 075 000
Studiefrämjandet Klossen	500 000
Ateljéföreningar	**626 000**
Ateljéföreningen Mejeriet	171 000
Forma Umeå keramikförening	18 000
Textilmejeriet	60 000
Gjuteriföreningen Stöpet	31 000
Föreningen Umedalens Ateljéhus	142 000
Grafikmaskinen	59 000
Kyrkskolans ateljéförening	145 000
Festivaler, arrangemang, verksamhetsstöd	**6 060 000**
Jazzfestival-Umeå Folkets Hus (avtal)	1 500 000
Umefolk	615 000
Samisk vecka	1 200 000
Visfestival Holmön	300 000
Umeå Filmfestival	800 000
SeaJazz (Holmöjazzens vänner)	90 000
Littfest	830 000
Umeå kulturförening Humlan - Ditt kvarter	200 000
Uma Obscura	225 000
UmePride	300 000
Utvecklingsstöd, kulturverksamhet. arrangemang.	**1 694 000**
Utvecklingsstöd, kulturverksamhet och arrangemang	1 694 000
UVTS	**500 000**
UVTS stöd, Umeå Summer Zone stöd	500 000

UMEÅ DANSIMPERIUM